

Craig S. Keener

# Miracole astăzi

Lucrarea supranaturală a lui Dumnezeu  
în lumea modernă

Traducere de Raluca Mirăuță

Copyright © 2021 Craig S. Keener

Cartea a fost publicată în limba engleză cu titlul *Miracles Today*, la Baker Academic, un imprint al Baker Publishing Group, Grand Rapids, Michigan, 49516, SUA.

Toate drepturile rezervate.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții.

Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.

### **Miracole astăzi: lucrarea supranaturală a lui Dumnezeu în lumea modernă**

de Craig S. Keener

Copyright © 2025 Casa Cărții

OP 2, CP 30

410670, Oradea

Tel. 0359 800 333; 0728 874 975

E-mail: [info@ecasacartii.ro](mailto:info@ecasacartii.ro)

[www.ecasacartii.ro](http://www.ecasacartii.ro)

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României  
KEENER, CRAIG S.**

**Miracole astăzi : lucrarea supranaturală a lui  
Dumnezeu în lumea modernă / Craig S. Keener ;  
trad. de Raluca Mirăuță. - Oradea : Casa Cărții, 2025  
ISBN 978-606-732-289-7**

I. Mirăuță, Raluca (trad.)

2

Traducerea: Raluca Mirăuță

Editarea: Naomi Terec

Corectura: Mirela Ștefan

Tehnoredactarea: Vasile Gabrian

Coperta: Marius Bonce

Tipar executat de

**BOOK  
EXPERT**  
Powered by METROPOLIS

[www.book-expert.ro](http://www.book-expert.ro)

Dedicată profesioniștilor din domeniul medical,  
consilierilor și tuturor celor care se roagă pentru  
vindecare divină – pentru toți cei care caută să ușureze  
suferința în lumea noastră frântă.

# Cuprins

|   |     |
|---|-----|
| Mulțumiri . . . . .   | 9   |
| Prefață: Scoală-te și umblă . . . . .   | 11  |
| Introducere: Cele două cărți despre miracole . . . . .  | 17  |
| <br>  |     |
| <b>Partea I. Perspective asupra miracolelor</b>   |     |
| 1. Totuși, ce <i>este</i> un miracol . . . . .  | 23  |
| 2. De ce unii oameni presupun că nu există miracole?<br>Concepții despre lume . . . . .                                     | 31  |
| 3. De ce unii oameni presupun că nu există miracole? David Hume . . . . .   | 39  |
| <br>  |     |
| <b>Partea a II-a. Martori ai miracolelor</b>  |     |
| 4. Există mulți martori ai miracolelor? . . . . .   | 49  |
| 5. Doar creștinii relatează vindecări creștine . . . . .  | 56  |
| 6. Este vindecarea un concept nou? . . . . .  | 60  |
| 7. Poze cu bebeluși . . . . .   | 66  |
| <br>  |     |
| <b>Partea a III-a. Înregistrări video și rapoarte ale medicilor</b>   |     |
| 8. Se întâmplă vreodată ca vindecările să fie filmate? . . . . .  | 79  |
| 9. Vindecări catolice atestate medical. . . . .   | 84  |
| 10. Scurte descrieri ale unor cazuri de vindecare a creierului . . . . .  | 90  |
| 11. Întorși din moarte cerebrală . . . . .  | 94  |
| 12. Alte exemple de vindecări atestate din secolul XX . . . . .   | 100 |
| 13. Câteva vindecări atestate din secolul XXI . . . . .   | 106 |
| 14. Vindecări de cancer. . . . .  | 113 |
| 15. Medici vindecați de cancer . . . . .  | 122 |
| <br>  |     |
| <b>Partea a IV-a. „Orbii își capătă vederea, șchiopii umblă, leproșii sunt curățiți, surzii aud” (Matei 11:5/Luca 7:22)</b> |     |
| 16. Se întâmplă și astăzi ca orbii să își capete vederea? Mărturii. . . . .   | 127 |
| 17. Se întâmplă și astăzi ca orbii să își capete vederea? Opinia medicilor . .  | 133 |
| 18. Se întâmplă și astăzi ca persoane infirme să umble iarăși?<br>Distrofia simpatică reflexă . . . . .                     | 141 |
| 19. Se întâmplă și astăzi ca persoane infirme să umble iarăși?<br>Paralizia cerebrală a lui Marlene . . . . .               | 145 |

|  |     |
|--|-----|
| 20. Se întâmplă și astăzi ca persoane infirme să umble iarăși?<br>Leziunea spinală a lui Bryan . . . . . | 149 |
| 21. Se întâmplă și astăzi ca persoane infirme să umble iarăși?<br>Scurte prezentări de caz . . . . .     | 153 |
| 22. Se întâmplă și astăzi ca leproșii să fie curățiți? Vindecări vizibile. . . . .                       | 162 |
| 23. Se întâmplă și astăzi ca surzii să-și recapete auzul? . . . . .                                      | 169 |

**Partea a V-a. „Morții învie” (Matei 11:5/Luca 7:22)**

|  |     |
|--|-----|
| 24. Se întâmplă și astăzi ca morții să învie? Ce spune istoria. . . . .                                      | 177 |
| 25. Se întâmplă și astăzi ca morții să învie? Africa. . . . .  | 181 |
| 26. Se întâmplă și astăzi ca morții să învie? Asia . . . . .   | 185 |
| 27. Învieri în Occident? Cazuri prezentate în emisiunile de știri. . . . .                                   | 190 |
| 28. Învieri în Occident? Cazuri care nu ajung în emisiunile de știri . . . . .                               | 195 |
| 29. Medici care au fost martori la învieri. . . . .  | 199 |
| 30. Prieteni care au fost morți sau care s-au întâlnit cu persoane<br>care au experimentat moartea . . . . . | 205 |
| 31. Învieri în familia noastră . . . . .   | 212 |

**Partea a VI-a. Miracole în natură**

|  |     |
|--|-----|
| 32. Se mai întâmplă și astăzi miracole în natură?. . . . .       | 219 |
| 33. Cunoașteți vreun martor al unui miracol în natură? . . . . . | 228 |

**Partea a VII-a. Taine ale Împărăției**

|  |     |
|--|-----|
| 34. Un martor ocular? . . . . .  | 237 |
| 35. De ce nu suntem martori la mai multe miracole în Occident? . . . . . | 244 |
| 36. Factorii spirituali și miracolele . . . . .                          | 250 |
| 37. Când vindecarea este temporară . . . . .                             | 259 |
| 38. Când miracolele nu se întâmplă . . . . .                             | 264 |
| 39. Ce spune Biblia când vindecarea nu are loc? . . . . .                | 269 |
| 40. Gânduri personale de final . . . . .                                 | 277 |

|   |     |
|---|-----|
| Apendice A: Să fi înrăutățit rugăciunea situația? . . . . . | 280 |
| Apendice B: Alte câteva argumente ale lui Hume . . . . .    | 283 |
| Apendice C: Semne false . . . . .                           | 286 |
| Note . . . . .  | 288 |

# Mulțumiri

Sunt nespus de recunoscător instituției *Carl F.H. Henry Center for Theological Understanding* pentru grantul acordat în vederea concediului de studii din primăvara anului 2020, în timpul căruia am scris această carte (cea mare parte din ea în campusul universității Trinity International University, până când COVID-19 m-a trimis acasă). De asemenea, gânduri de mulțumire se îndreaptă spre *Asbury Theological Seminary* și spre doctoranzii mei, care au fost dispuși să mă menajeze pe perioada concediului. Deși pandemia de COVID-19 mi-a anulat câteva dintre călătoriile de cercetare plănuite pentru interviuri și colectarea de documente, oricum am privi lucrurile, această carte nu poate oferi decât cel mult un eșantion al mărturiilor existente.

Nu pot menționa nominal toate persoanele care m-au încurajat să scriu această carte sau toate locurile care m-au influențat să pornesc la drum, însă printre ele se numără Jane Campbell de la Chosen Books; Jim Kinney de la Baker Academic; un editor de la IVP Academic și o întrunire a *Society of Vineyard Scholars* de acum câțiva ani, în special datorită subiectului pentru care am fost desemnat să vorbesc cu acea ocazie. Le sunt recunoscător și secretarului de redacție, Corrie Schwab, corectorilor Ryan Davis și Kristie Berglund și editorului meu de proiect, Tim West. Deși editorii sunt plătiți să editeze, dedicarea și loialitatea, mai degrabă decât salariile, îi determină să facă o treabă bună.

Totodată, vreau să îmi exprim recunoștința față de cei care mi-au furnizat informații sau m-au îndrumat pentru interviuri către propriile lor surse: Jack Deere, Ken Fish, Micael Grenholm, Dean Merrill, Lee Schnabel și Elijah Stephens.

Le sunt extrem de recunoscător medicilor care au evaluat sau mi-au oferit feedback – uneori amplu și detaliat – cu privire la unele cazuri de vindecări. Printre specialiștii cu care am colaborat îi amintesc pe: Joe Bergeron (medicină fizică și reabilitare), Thomas Coburn (medicină de familie), Scott Kolbaba (medicină internă), Ruth Farrales Lindberg (medicină de familie), David McCants (medicină internă), Todd Stokes (medicină de familie) și Matthew Suh (chirurgie). Nicole Matthews mi-a oferit sfaturi cu privire la unele cazuri preluate din prima mea carte. Menționez medicii aici, la început, însă aș fi

putut și să le citez îndrumările punctuale în multe dintre notele de subsol. Alți câțiva profesioniști din domeniul medical mi-au oferit studii de caz și vor fi menționați la momentul potrivit.

De asemenea, mulțumesc *Global Medical Research Institute*, care respectă standarde științifice stricte ce adesea necesită un grad semnificativ de unicitate medicală. (Aceste standarde le depășesc chiar și pe cele aplicabile în istoriografie și pe care eu trebuie să le urmez în domeniul meu uzual de lucru – studiul Noului Testament.) Astfel, GMRI a fost în măsură să-mi indice câteva dintre cele mai certe din punct de vedere științific și bine-documentate cazuri deja publicate.

Responsabilitatea pentru orice erori sau interpretări greșite îmi revine, desigur, mie. (Pentru a nu abuza de timpul recenzenților medicali, am încercat să verific singur ceea ce am putut eu și am păstrat pentru ei doar chestiunile mai dificile.)

Deși în cartea de față mă concentrez în mod deliberat pe mărturiile pe care nu le-am folosit înainte, unele provin din cartea mea mai amplă și mai academică, *Miracles: The Credibility of the New Testament Accounts* [Miracole: Credibilitatea relatărilor din Noul Testament],<sup>1</sup> sau din articolul meu, *The Dead Are Raised* [Morții înviază], publicat în *Bulletin for Biblical Research*.<sup>2</sup> Sunt recunoscător pentru permisiunea de a folosi acest material. Într-o fază incipientă, manuscrisul meu aducea mulțumiri și celor care mi-au îngăduit nu doar să citez, ci și să reproduc într-un appendice documentația medicală publicată de ei. Totuși, după ce am colectat o mare parte din ea, editorul meu – deși mi-a permis să o citez în notele de final, după cum era și necesar – a decis că nu o putem reproduce efectiv, vizual, în carte din motive logistice și juridice, acestea din urmă devenind, pare-se, tot mai complexe în zilele noastre. Din fericire, acest material apare în unele dintre sursele citate, dar și în mai multe articole de specialitate decât erau disponibile în anul 2011.

Pe lângă Făcătorul de Minuni divin, doresc să îmi exprim recunoștința profundă pentru cei care și-au împărtășit poveștile – atât cele pe care le-am inclus în carte, cât și cele pentru care mi-a lipsit spațiul necesar. Nu voi uita nicio clipă prețul pe care l-ați plătit pentru mărturia voastră – și anume, suferința prin care ați trecut înainte de a experimenta vindecarea. *Voi sunteți* cei care ați trăit aceste povești și, plini de mărinimie, mi-ați acordat mie marele privilegiu de a le istorisi.

# Prefață

## Scoală-te și umblă

**P**e când eram ateu, nu credeam în miracole. După ce m-am convertit ca urmare a unei întâlniri dramatice cu Duhul Sfânt, am înțeles că Dumnezeu lucrează în plan spiritual, însă tot nu mă așteptam ca El să facă ceva *vizibil*. Altfel spus, ca creștin, credeam acum *de principiu* în miracole, însă nu mă așteptam să fiu eu însumi martorul unuia. Cam pe atunci am făcut cunoștință cu prima dintre cele două femei pe care le voi aminti în prefață, ambele numite (printr-o coincidență, dar cu totul reală) Barbara.

### Barbara de la azilul de bătrâni

În vara de după primul an de facultate, am ajutat la un studiu biblic organizat la căminul de vârstnici *Rose Lane Nursing Home* din Massillon, Ohio. Acolo, în fiecare săptămână, Barbara – o femeie în vârstă, imobilizată în scaunul cu rotile – se plângea: „Aș vrea să pot merge! Oh, cât aș vrea să pot merge!”<sup>1</sup>

În mod normal, evitam cu precauție orice chestiune controversată, precum a ne ruga efectiv ca o persoană de față să fie vindecată. Dar după vreo săptămână, Don, conducătorul studiului biblic, un bărbat de vârstă mijlocie și student la seminarul Fuller Theological Seminary, a decis că se săturase. Așa că a sărit de pe scaun și s-a îndreptat spre Barbara. „Gata, nu mai pot”, ne-a anunțat el, apoi a apucat-o de mână. „În numele lui Isus Cristos, îți poruncesc: scoală-te și umblă!”

Dacă credința este o predispoziție, în acea seară eram complet nevinovat de ea. Înghețat de panică, mă așteptam ca Barbara să cadă pe podea, poate chiar să se rănească, iar azilul să ne interzică să mai ținem studii biblice acolo. Mai mult chiar, însăși expresia de pe chipul doamnei transmitea ceea ce simțeam și eu: groază totală. Când povestesc astăzi întâmplarea, întotdeauna precizez că, dacă încrederea cuiva ar fi vindecat o tulburare pur psihosomatică, cu siguranță nu era vorba de încrederea Barbarei. Și cu atât mai puțin de a mea.

Totuși, Don a început să se plimbe cu Barbara prin cameră în timp ce o ținea de mână. La început, femeia pășea cu precauție, cu totul uimită de

ceea ce se întâmpla. După ce Don a făcut cu ea un tur al încăperii, aceasta i-a spus că vrea să se așeze, așa că a condus-o înapoi la scaunul cu roțile. Ea s-a lăsat în el, încă confuză și încercând să înțeleagă ce se petrecuse. Însă abilitatea nou-descoperită s-a dovedit a nu fi o simplă izbucnire momentană de emoție. Din ziua cu pricina, Barbara a venit săptămânal la studiile biblice, la început ținându-se de cadru, pentru siguranță, dar în curând a renunțat cu mândrie și la el, văzând că acum ea chiar putea merge fără niciun ajutor. De atunci, Barbara declara cu orice prilej: „Iubesc acest studiu biblic! Iubesc acest studiu biblic!”

### **O Barbara trimisă acasă să moară**

Permiteți-mi să vă povestesc acum despre o altă Barbara, Barbara Cummiskey.<sup>2</sup> În adolescență, aceasta a fost diagnosticată cu scleroză multiplă (SM). Deși SM se poate manifesta în forme mai ușoare, starea Barbarei s-a deteriorat rapid. Într-o zi, aceasta privea pe fereastra spitalului, dorindu-și din tot sufletul să poată fi o persoană obișnuită, în stare să conducă mașina și să aibă o viață normală. Însă, indiferent de situație, Barbara decisese că era pe deplin îndrăgostită de Domnul. El era motivul ei de a trăi.

De la vârsta de cincisprezece ani și până la treizeci și unu, Barbara își petrecuse trei sferturi din viață în spital; în restul timpului a fost îngrijită acasă. Avea o boală pulmonară cronică, cu infecții frecvente și pneumonie. Un chirurg, dr. Harold Adolph, descrie astfel starea ei de dinainte de încheierea suferinței sale:

Barbara a fost unul dintre cei mai fără de speranță pacienți pe care i-am văzut vreodată. Fusese diagnosticată la Mayo Clinic ca având scleroză multiplă și stătuse internată în spitalul local de șapte ori doar în anul în care am fost eu rugat să o consult pentru prima oară. De fiecare dată, se așteptau să o piardă. Una dintre diafragme era complet paralizată, astfel încât un plămân devenise nefuncțional, în timp ce celălalt funcționa sub 50%. Avea un tub de traheostomie în gât pentru a putea respira, necesita mereu oxigen suplimentar și nu putea vorbi decât în propoziții scurte, deoarece rămânea imediat fără aer. Abdomenul ei era grotesc de umflat pentru că mușchii intestinului nu îi funcționau; la fel și vezica urinară. De șapte ani nu mai putea să meargă deloc. Își pierduse aproape în totalitate coordonarea mâinilor și a brațelor. În plus, era oarbă, cu excepția a două zone mici de la fiecare ochi.<sup>3</sup>

Barbara trăia conectată la diverse aparate. Deoarece intestinul îi era paralizat, dr. Adolph l-a deconectat, iar medicii i-au oferit în schimb o conexiune externă. Un alt aparat o ajuta să respire. Pentru că nu putea să înghită, avea un tub de alimentare inserat în stomac.

Barbara avea nevoie de atâtea îngrijiri medicale, încât atunci când se afla la domiciliu, o asistentă sau o infirmieră rămânea cu ea mai tot timpul. După cum povestește ea însăși, stătea răsucită precum un covrig. Picioarele îi erau îndreptate în jos, incapabile să se sprijine de podea – chiar dacă cineva ar fi încercat să o ridice în poziție verticală. Brațele îi erau strâns lipite de piept; de obicei, când cineva încerca să îi îndepărteze unul din brațe de corp, acesta se strângea automat la loc. Stând cu mâinile permanent flexate spre interior, pliurile de la încheieturi erau mereu pline de piele moartă – mai puțin atunci când, periodic, cineva i le desfăcea pentru a le curăța.

Dr. Thomas Marshall își asumase îngrijirea ei paliativă în ceea ce păreau a fi ultimele săptămâni de viață. El își amintește că trupul Barbarei stătea „contractat constant într-o poziție fetală”. „Mâinile sale erau permanent flexate încât degetele aproape că îi atingeau încheieturile.”<sup>4</sup> Cu tristețe fusese nevoit să explice familiei că următoarea infecție probabil o va ucide și toată lumea căzuse de acord să nu-i prelungească suferința cu alte spitalizări sau încercări de resuscitare.

Incapabilă să se elibereze din poziția aceea contorsionată sau măcar să respire normal, Barbara se simțea captivă în propriul corp. Acum, după șaisprezece ani de deteriorare fizică, medicii o externaseră pentru ultima oară din spital și, cu părere de rău, îi avertizaseră părinții: „Este puțin probabil să supraviețuiască suficient ca să o mai vedem vreodată pe aici.”

## Vocea

Vreme de peste patru ani, Barbara nu putuse să frecventeze biserica sa wesleyană din Wheaton, Illinois. Totuși, în tot acest timp, pastorul o vizitase zilnic cu nespusă credincioșie. Era Duminica Cincizecimii, 7 iunie 1981, și doi prieteni din biserică veniseră să o vadă după slujba religioasă de dimineață. De această dată, sosiseră încărcăți cu scrisori și cărți poștale. Cineva transmisesese o cerere de rugăciune pentru Barbara către postul creștin de radio local, WMBI. Așa că, prin intermediul bisericii, aceasta primise 450 de scrisori.

În timp ce prietenii îi citeau cele mai recente scrisori, ea a auzit dintr-odată o voce autoritară și puternică vorbindu-i peste umărul stâng: „Copila mea, scoală-te și umblă.”

Din cauza tubului de traheostomie prin care respira, Barbara putea vorbi doar atunci când cineva îi astupa gaura din gât. Aparținătorii făceau acest lucru ori de câte ori părea agitată; așadar, prietenii ei, văzându-i tulburarea, i-au astupat acel orificiu. „Dumnezeu tocmai mi-a spus să mă ridic și să umblu”, le-a zis ea găfâind. Ei au rămas, firește, fără cuvinte, dar Barbara a insistat. „Duceți-vă să-mi chemați familia”, i-a rugat ea în grabă. Simțindu-i emoția, cei doi au ieșit în fugă din încăpere pentru a-i căuta rudele.

Sentimentul de urgență din inima Barbarei a devenit brusc prea intens pentru a mai aștepta întoarcerea lor. În mod normal, două persoane ar fi avut

nevoie de aproximativ două minute pentru a o da jos din pat. O împingeau pe o placă de lemn și apoi pe un scaun. Dar acum nu avea timp să mediteze la ceva ce ar fi trebuit să îi fie imposibil.

Brusc, a sărit din pat în direcția vocii. La fel de brusc, s-a trezit în poziție verticală. Picioarele îi fuseseră prea deformate chiar și pentru a purta papuci de casă, dar acum iată-le drepte pe podea. A observat numai de câțiva că ambele mâini îi stăteau în extensie pe lângă trup, ca ale oricui altcuiva. Ceea ce a frapat-o apoi a fost că își putea vedea brațele și picioarele – nu mai era oarbă! Eliberându-se de aparatul la care era legată, și-a deconectat tubul de traheostomie de la butelia de oxigen și și-a fixat pungă de urină de haine cu ace de siguranță.

În acel moment, prietenii ei s-au întors în cameră și, schimbând priviri uimite cu Barbara, au început să țipe și să țopăie. Mama Barbarei sosea în fugă înapoia lor, bănuind, din chemările insistente ale celor doi, că ceva groaznic se întâmplase cu fiica sa. Însă dând buzna în dormitor, aceasta a rămas pironită locului, uluită mai presus de cuvinte. Nu doar că Barbara fusese vindecată de boala ei, ci, dincolo de orice explicație naturală, mușchii nu îi erau deloc atrofiați, așa cum ar fi fost firesc după atâția ani de inactivitate. (Reversibilitatea instantanee a atrofiei musculare nu este un lucru obișnuit nici măcar în relatările despre minuni.)

„Barbara! Ai din nou pulpe!”, a exclamat mama ei. Auzind-o, fata și-a cercetat uimită picioarele. „Tati!”, Barbara acum striga. „Vin într-un minut”, i-a răspuns el.

Acesta încă nu aflase motivul agitației. Cum Barbara nu mai putea să vorbească normal de ceva vreme, tatăl presupusese că sora ei îl strigase. Însă Barbara și-a dat seama că nu mai trebuia să aștepte venirea lui.

Chiar atunci a apărut și Angela, o prietenă ce venea deseori în vizită. Angela era terapeut ocupațional și știa prea bine că bolnava ajunsese într-un punct fără întoarcere în ceea ce privește evoluția sclerozei multiple. Când aceasta o văzu pe Barbara ieșind val-vârtej din cameră, pur și simplu s-a îngrozit. Într-un gest altruist, ea a sărit să îi ia pulsul. „Așteaptă”, a exclamat temătoare. „Nu se poate să fi stat în pat atâția ani... și să te ridici... și să ai pulsul normal!”

Dar Barbara nu avea timp să o aștepte pe Angela, ci o luă la vale, pe rampa pentru cărucioare. Angela a înșfăcat disperată rezervorul de oxigen și l-a împins în josul rampei. „Dar nu poți... nu poți...”, protesta ea fără oprire, în râsetele tuturor celor care o urmaseră pe Barbara afară din dormitor.

Într-un final, tatăl a dat cu ochii de fiica sa. Copleșit de bucurie, a început să danseze în pași de vals cu tânăra ce avea încă pungile pentru urină prinse de haine. Mai apoi, își amintește ea, „am alergat afară și, sub soarele fierbinte, am atins asfaltul cu picioare care acum aveau capacitatea de a percepe senzații și l-am mângâiat cu vederea [recăpătată]! Și ce-am mai dănuțuit, trăgând

adânc în piept aerul înmiresmat al verii și bucurându-mă de priveliștile care atât de mult îmi lipsiseră!”<sup>5</sup> Isus era deja motivul ei de a trăi, însă prin această vindecare El a făcut-o să ducă iarăși o viață normală.

## Se duce vestea

A doua zi, Barbara a mers la cabinetul medicului ei curant. Dr. Marshall rememorează sentimentele care l-au încercat atunci când a zărit-o pășind spre el pe coridor. „Credeam că am înaintea o fantomă. Și când colo, iat-o pe pacienta mea, despre care credeam că nu va mai trăi o săptămână, complet vindecată.”

În următoarele trei ore și jumătate a fost consultată de aproape toți medicii din clinică. Dr. Marshall relatează că niciunul dintre colegii săi „nu mai văzuse așa ceva până atunci”. Radiografiile au arătat că nici măcar plămânul ei colapsat nu mai era colapsat.<sup>6</sup> Medicul i-a îndepărtat chiar atunci toate tuburile care puteau fi scoase fără operație. Barbara își amintește verdictul lui din acea zi: „Voi fi primul care îți va spune: ești complet vindecată. De asemenea, pot să confirm că acest lucru este imposibil din punct de vedere medical.” Dr. Adolph remarcă faptul că „respirația ei era normală. Diafragmele funcționau în mod normal.”<sup>7</sup> În scurt timp, i-a reconectat intestinul, ce își recăpătase și el funcțiile; singura problemă ulterioară de sănătate au fost anumite complicații legate de această nouă operație.

În aceeași săptămână, WMBI a difuzat mărturia ei. Ulterior, *Chicago Tribune*, unele posturi de televiziune și multe reviste și cărți au relatat povestea sa. Dr. Marshall i-a spus Barbarei: „Acum ești liberă să te duci și să-ți trăiești viața.” Și Barbara așa și face – de patru decenii încoace, fără nicio recidivă a SM.<sup>8</sup> Dr. Marshall consideră că a avut „privilegiul rar de a observa mâna lui Dumnezeu înfăptuind un adevărat miracol”.<sup>9</sup> Dr. Adolph notează că Barbara a ajuns să studieze tehnologia chirurgicală la spital „și chiar m-a asistat la câteva operații mai simple. Atât eu, cât și Barbara știam cine o vindecase.”<sup>10</sup>

Într-o zi, bărbatul care livra în mod regulat oxigen la casa Barbarei a venit să aducă noi rezervoare, iar Barbara însăși i-a răspuns la ușă cu un zâmbet larg. Omul a fost șocat: de acum înaintea fosta pacientă nu va mai avea nevoie de livrări de oxigen!<sup>11</sup>

## Doar începutul

În decembrie 2015 am intervievat-o pentru prima dată pe Barbara Cumiskey Snyder. Chiar dacă trecuseră mulți ani de la vindecarea sa, Barbara încă deborda de emoție în timp ce își împărtășea povestea. De asemenea, dr. Adolph mi-a confirmat personal raportul său, furnizând detalii suplimentare.<sup>12</sup> Un alt medic care lucrase cu ea, dr. Scott Kolbaba, a adevărit o dată în plus cele petrecute<sup>13</sup> și mi-a trimis cartea sa recentă, *Physicians' Untold Stories* [Istoriisirile nespuse ale medicilor]. Aceasta reunește relatările a douăzeci și

șase de colegi medici despre ceea ce ei cred că au fost diverse tipuri de experiențe supranaturale, inclusiv relatarea doctorului Marshall despre vindecarea Barbarei. Dar am colectat deja mult mai multe relatări decât aş putea include în această carte! Ba chiar sunt luni în care primesc multiple mărturii despre vindecări semnificative din surse în care am încredere (precum și unele asupra cărora nu pot da cu toată convingerea un verdict).

Interpretarea anumitor istorisiri din această carte ar putea fi puțin ambiguă; este posibil ca evenimentele relatate să nu fie cu totul excepționale, dar coincidența lor cu rugăciunea îi va impresiona cel puțin pe cei mai deschiși la credință. Povestea primei Barbara poate fi un astfel de caz: un necredincios ar putea să respingă o asemenea relatare ca pe o anomalie interesantă care „s-a întâmplat” să aibă loc în timpul rugăciunii. Barbara „s-a întâmplat” să poată merge, doar că nu era conștientă de acest lucru, iar Don a avut doar noroc, când i-a poruncit să se ridice în numele lui Isus. Mi se pare o exagerare clară, dar unii preferă să dea credit unei astfel de explicații, decât să își pună încrederea într-un Dumnezeu care acționează uneori neașteptat. Povestea celei de-a doua Barbara, incapabilă fizic să umble, însă complet vindecată la auzul unei voci divine, pare mai greu de respins în baza aceluiași raționament.

Voi întrebuința cea mai mare parte a cărții aducându-vă înaintea câteva dintre rapoartele de vindecare din întreaga lume pe care martorii oculari mi le-au împărtășit. Iar spre final voi explora ce pot însemna aceste rapoarte pentru noi astăzi.

Indiferent că porniți la drum cu multă credință, cu puțină credință sau fără niciun dram de credință, vă invit să explorați „anomaliile” interesante din cartea de față – și să vedeți dacă unele nu vă provoacă să credeți mai mult. Însă înainte de a mă apleca asupra mărturiilor propriu-zise, trebuie să vă explic de ce scriu această carte tocmai acum.

# Introducere

## Cele două cărți despre miracole

**M**ulți cercetători presupun că povestirile biblice despre miracole nu reflectă în mod real informațiile din relatările martorilor oculari. Totuși, această presupunere nu corespunde realității cunoscute, deoarece milioane de martori oculari susțin astăzi că au trăit astfel de experiențe. Pentru a contesta scepticismul multor colegi cercetători cu privire la existența unor asemenea experiențe, am scris o carte numărând 1100 de pagini, *Miracles: The Credibility of the New Testament Accounts*.<sup>1</sup> În ea prezint cazuri moderne corespundente pentru majoritatea tipurilor de relatări despre miracole pe care le găsim în Noul Testament.

### **Prima mea carte despre miracole: *Miracles – The Credibility of the New Testament***

Cartea *Miracles* a câștigat mai multe premii, inclusiv unul al revistei *Christianity Today*, dar ceea ce m-a surprins în mod deosebit a fost cât de bine a fost primită pe scară largă. În multe cercuri universitare există încă suficiente prejudecăți împotriva miracolelor, motiv pentru care mă temusem că publicarea cărții va echivala cu o sinucidere în plan academic. Pe de altă parte, nutream convingerea că realitatea descrisă în carte era autentică și că trebuia făcută cunoscută. Deși am simțit că îmi puneam pielea în joc, tăișul ghilotinei – cine știe din ce motive – s-a dovedit a fi mai puțin letal decât mă așteptam.

După cum anticipasem, unii atei vocali de pe internet au criticat cartea, dar obiecțiile lor aveau de-a face preponderent cu teza sa secundară, și anume că multe dintre presupusele miracole sunt acte autentice ale lui Dumnezeu. Ei nu au avut de obiectat (și nici nu ar fi putut-o face) atât de mult cu privire la teza principală, și anume că martorii oculari experimentează și astăzi ceea ce ei consideră a fi miracole și că nu există niciun motiv să presupunem că lucrurile stăteau altfel în primul secol. Între timp, creștinii dintr-o paletă largă de tradiții au acceptat-o cu brațele deschise, ca de altfel și unii adepți ai altor credințe, însă din cu totul alte motive.

Având în vedere amploarea volumului, o problemă pe care am sesizat-o a fost că mulți oameni aveau mai degrabă tendința de a vorbi despre el decât să-l citească efectiv. Atât detractorii, cât și susținătorii de pe internet atribuiau cărții mai multe aserțiuni decât aceasta susținea în realitate. De fapt, detractorii au criticat adesea exemplele din secțiunea care ilustrează gama de mărturii contemporane fără să observe că aceasta diferă de partea în care mă angajez în posibile explicații și evidențiez unele cazuri ca fiind deosebit de convingătoare.

Având în vedere timpul necesar pentru cercetare și faptul că sunt profesor cu normă întreagă, de obicei nu pot răspunde criticilor de pe internet care au prea mult timp la dispoziție, cu atât mai mult când aceștia nu s-au deranjat să citească cartea. Adesea, ei prezintă obiecții distorsionate, caricaturizând lucrarea pentru a produce impresii cu totul diferite de cele pe care le-ar avea cineva care citește efectiv textul în cauză.<sup>2</sup> Mai mult decât atât, unii protestează împotriva vindecărilor folosind argumente irelevante din punct de vedere logic, cum ar fi acela că vindecările, de cele mai multe ori, nu au loc. Nimeni însă nu susține că vindecarea se întâmplă *întotdeauna*. Prin analogie, nici cea mai bună tehnologie medicală nu aduce *întotdeauna* vindecarea, dar acesta nu este un motiv întemeiat pentru a-i respinge valoarea, atunci când își face treaba. (Ulterior voi adăuga și alte gânduri pe această temă.)

### **A doua mea carte despre miracole: *Miracole astăzi – Lucrarea supranaturală a lui Dumnezeu în lumea modernă***

Ca să fiu corect față de cei care nu au parcurs prima mea carte întru totul, citirea a 1100 de pagini poate dura destul de mult. Cu toate că unele programe de doctorat folosesc *Miracles* drept manual de curs, lucrarea nu pare a fi potrivită ca manual suplimentar pentru studiile de licență sau pentru seminarul teologic. Nu este nici genul de carte pe care să o pot înmâna unei noi cunoștințe în avion (cel puțin nu fără să-mi rănesc brațul bătrân), spre deosebire de cărticica pe care o dăruiesc frecvent, *Iubire imposibilă*, scrisă împreună cu soția mea.<sup>3</sup> Așadar, în ultimii ani, mi-am dat seama de nevoia unei lucrări mai concise și mai puțin detaliate despre miracole.

În decembrie 2016, Lee Strobel m-a intervievat pe larg pentru cartea sa, *Pledoarie pentru minuni*.<sup>4</sup> După cum i-am spus lui Lee, excelența sa lucrare împlinște nevoia unei cărți temeinice, dar mai ușor de parcurs pe această temă (asemenea altor cărți destul de accesibile publicului larg).<sup>5</sup> Prin urmare, am tot ezitat, gândindu-mă dacă era cu adevărat necesar să scriu o a doua carte, mai scurtă, despre miracole.

Dar, cu toate că celelalte cărți comunică cu cititorii lor la un nivel mai bun decât aș putea-o face eu, am înțeles încetul cu încetul că încă mai aveam lucruri valoroase de adus înaintea publicului meu obișnuit. Însă aveam nevoie de timp pentru a le putea așterne pe hârtie. Prin urmare, atunci când *Henry Center*, din cadrul *Trinity International University*, mi-a oferit oportunitatea

unui concediu de studiu tocmai pe acest subiect, am concluzionat că acel timp tocmai sosise.

Am încercat să păstrez capitolele relativ scurte, pentru a fi mai ușor de parcurs, cu toate că unele subiecte au necesitat spații mai ample decât media, în timp ce altele chiar mai restrânse.

Deși am refolosit unele dintre istorisirile prezentate în cealaltă carte mai voluminoasă despre miracole, îndeosebi anumite mărturii din cercul meu apropiat pe care le-am putut verifica, precum și câteva relatări de natură medicală, aici m-am axat în special asupra evenimentelor mai recente. Astfel, am omis sute de istorisiri vechi și am inclus, mai ales în primele capitole ale cărții, relatări ale căror dovezi sunt de o greutate variabilă din simplul motiv că sunt noi și, ca atare, suplimentează exemplele din volumul anterior.

### La ce să nu vă așteptați

Totuși, întâmplările incluse sunt doar un *eșantion* și am omis multe chiar și dintre mărturiile mai noi. De fapt, atâtea mărturii mi-au parvenit de la publicarea cărții *Miracles*, încât probabil că aș mai fi putut scrie încă un alt volum masiv. Am omis unele miracole bine-documentate deoarece, în urma unei reflecții îndelungate, unele surse au preferat să-și păstreze poveștile private. Alteori, am omis povestiri pur și simplu pentru că nu mai aveam loc. Îmi cer scuza numărului însemnat de surse, printre care colegi din mediul universitar și studenți, ale căror povestiri nu le-am inserat aici.

Cu doar câteva excepții, am omis, de asemenea, și majoritatea relatărilor asociate cu figuri bine-cunoscute pentru lucrarea publică de vindecare. Unii, cum ar fi Daniel Kolenda, a cărui slujire o apreciez și în care am încredere, au fost martori la mult mai multe vindecări decât ar putea o carte ca aceasta să înceapă măcar a descrie.<sup>6</sup> (De exemplu, în filmul *Finger of God 2* se poate urmări ceea ce toți martorii au perceput drept vindecarea regelui musulman din Tamale, Ghana, când Kolenda se roagă în numele lui Isus.) Deși aici pot zăbovi doar o clipă pentru a-mi exprima aprecierea față de slujirea lui Kolenda, aceasta, la fel ca alte câteva lucrări similare, merită să i se dedice cărți întregi. Totuși, dorind să atrag o paletă cât mai largă de cititori occidentali, am ales ca în cartea de față să mă concentrez mai ales asupra poveștilor individuale din medii mai puțin cunoscute.

Trebuie să-i avertizez încă de la început pe cititori că exemplele incluse aici nu sunt gândite drept modele de urmat pentru toată lumea. Orice tipare ar putea reieși din modul în care relatez cazurile, deosebiriile dintre ele ar trebui să ne oprească de la a considera o anume exprimare a credinței corectă, iar pe celelalte greșite. La fel cum se întâmplă și în Biblie, Dumnezeu alege și astăzi să lucreze cu oameni diferiți în moduri diferite. În plus, datorită subiectului abordat, cartea aceasta istorisește mai multe cazuri de vindecări dramatice decât de nevindecări, însă Dumnezeu lucrează prin indivizi cu felurite abilități și dizabilități, iar cei care au parte de vindecare într-o sferă anume nu

experimentează întotdeauna vindecări în toate sferele. În pofida unor reflecții limitate în capitolele ulterioare (îndeosebi în partea a VII-a), cartea discută realitatea miracolelor mai mult decât teologia despre de ce și cum se petrec ori nu se petrec uneori miracolele. Aceasta nu înseamnă că întrebările amintite nu contează, ci doar că uneori este foarte greu să le găsim un răspuns.

Cu excepția unei scurte discuții în apendicele B, am ales să mă limitez la relatări despre miracole creștine, pentru a nu deschide încă o cutie a Pandorei. (Însă în cartea mea anterioară am realizat un studiu amplu asupra surselor referitoare la posibile miracole din afara mediului creștin – iarăși, contrar opiniilor unor recenzenți care nu citiseră efectiv cartea.)<sup>7</sup> Pe de altă parte, am ales și să nu limitez mai mult de atât sfera de culegere a mărturiilor. Unele grupări creștine privesc cu neîncredere spre alte grupări creștine, așa că probabil vor recomanda cartea doar însoțită de un avertisment: „Ignorați mărturiile din partea... (umpleți dvs. spațiul gol: catolicilor, charismaticilor, evanghelicilor, protestanților tradiționali).” De asemenea, unii critici se plâng de inserarea unor exemple de miracole ce implică organizații sau martori în care ei nu au încredere și pe care îi folosesc drept scuză pentru a trece cu vederea ceilalți martori. Aceștia comit o eroare logică asemănătoare cu presupunerea că, dacă cineva a discreditat un martor în instanță, atunci întreaga listă de martori trebuie anulată. În calitate de cercetător al Noului Testament probabil că intru în dezacord cu o numeroasă persoane în referire la un subiect sau altul; căci despre ce ne-ar rămâne nouă, cercetătorilor, să scriem dacă nu am avea niciodată opinii divergente? Dar oricât de importante ar fi distincțiile teologice pentru cei care le afirmă, ele nu constituie subiectul acestei cărți. Dacă există motive să cred că Dumnezeu a acționat pentru cineva pe care El îl iubește, sunt mai mult decât fericit să sărbătoresc alegerea lui Dumnezeu, indiferent de orientarea teologică a persoane respective. De altfel, eu însumi mai am încă multe de învățat, inclusiv de la prieteni ale căror opinii diferă de ale mele în diverse domenii. Când Domnul vindecă pe cineva, meritul îi revine Lui, ca Vindecător, și nu nouă, cei care suntem vindecați sau care venim înaintea Sa în rugăciune.

Oricine se teme că lucrării de față îi lipsește o documentație temeinică în ce privește aspecte filosofice complexe sau de altă natură, este liber să consulte *Miracles: The Credibility of the New Testament Accounts*, care citează aproximativ patru mii de surse. Cartea pe care o țineți în mână este concepută spre a fi utilă îndeosebi publicului larg, ca text suplimentar în sălile de clasă, dar și celor cărora le-a plăcut foarte mult cartea anterioară, însă nu au ajuns să o parcurgă efectiv.

Cititorii care doresc ceva mai prietenos și mai accesibil decât precizările mele de început sunt liberi să treacă direct la relatările despre miracole. (Deși descrierile elaborate ale unora dintre bolile prezentate în această secțiune sunt mai puțin „prietenos” decât vindecările în sine, ele slujesc la a explica de ce acele cazuri reprezintă niște vindecări autentice.) Însă cei care doresc să afle mai multe despre motivele pentru care unii oameni contestă existența minunilor și de ce eu, dimpotrivă, le susțin, ar fi bine să înceapă cu începutul.

## Partea I

# Perspective asupra miracolelor

Convingerile nu sunt doar o chestiune de dovezi, ci țin și de grilele de interpretare prin care citim dovezile. Dacă un predicator este lovit de trăsnet, înseamnă că Dumnezeu a judecat un ipocrit? Că diavolul îi urăște pe predicatorii? Sau doar că predicatorii, la fel ca ceilalți oameni, nu ar trebui să alege pe afară în timpul furtunilor?

Aceeași problemă apare și în cazul afirmațiilor privind minunile. Toată lumea recunoaște că uneori se manifestă anumite anomalii – experiențe care nu se încadrează prea ușor cu înțelegerea noastră actuală asupra naturii. Dar dacă o anomalie cu totul neobișnuită are loc exact atunci când niște oameni se roagă ca ea să se întâmple, o vom percepe într-un mod diferit? Dar dacă ea se întâmplă în mai multe rânduri, tocmai atunci când niște oameni se roagă ca aceasta să aibă loc? Dar dacă o anomalie deosebit de improbabilă se întâmplă după ce cineva o prezice?

Din cauza premiselor diferite de la care pornesc, oamenii au nevoie ca dovezile să atingă un standard sau altul de soliditate. Bunăoară, o persoană deosebit de credulă poate accepta drept miracol orice lucru pe care cineva îl pretinde astfel. Cel deosebit de sceptic, dimpotrivă, va respinge catalogarea unui eveniment drept miracol indiferent de gradul de atestare și de improbabilitate naturală. Cineva care crede într-un Dumnezeu activ în univers permite posibilitatea apariției miracolelor; pe când altcineva, care se opune categoric existenței lui Dumnezeu, nu poate permite această posibilitate. După cum vom vedea, și scepticismul nu este decât o presuposiție condiționată istoric ca și contrariul său.

Dar apropo de apariția miracolelor, ce *este* un miracol? Bună întrebare.

## Capitolul 1

# Totuși, ce este un miracol?

Oricine scrie o carte despre miracole se confruntă de la bun început cu o problemă: nu există o definiție unanim acceptată a termenului.<sup>1</sup> În limbajul popular, printre miracole s-ar putea număra inclusiv câștigarea de către New York Mets a Campionatului mondial de baseball din 1969 sau de către Anaheim Angels a celui din 2002. Deși ar putea fi într-adevăr nevoie de cel puțin un miracol pentru ca o echipă unde joacă un Craig Keener să câștige un meci de baseball, această carte folosește termenul într-un mod ceva mai precis. Însă nici *prea* precis.

### O acțiune divină extraordinară

Probabil că cea mai comună definiție a unui miracol de-a lungul istoriei, de la Augustin la Aquino, este următoarea: o acțiune divină care transcende cursul obișnuit al naturii, generând o mare uimire. Prin „a transcende cursul obișnuit al naturii”, acești gânditori nu se referă doar la un apus de soare neobișnuit de impresionant, ci la ceva ce nu ne-am aștepta să se întâmple de la sine niciodată.

Aș spune că aceasta este o definiție oarecum subiectivă, pentru că unele lucruri sunt mai neașteptate decât altele. De asemenea, nu toată lumea răspunde chiar și la cele mai dramatice „miracole” cu o mare uimire. În Biblie, atunci când Dumnezeu a despărțit marea pentru ca poporul Său să poată scăpa de urmăritorii lor, evreii au fost, cu adevărat, impresionați. Urmăritorii lor, în contrast, aveau o teologie diferită. Mai exact, nu se îndoiau că Dumnezeul foștilor lor sclavi avea o oarecare putere (era, la urma urmei, un zeu), dar nutreau convingerea că propriii lor zei (inclusiv regele lor) erau mai puternici, așa că și-au continuat urmărirea.

David Hume, pe care îl veți întâlni mai oficial în capitolul 3, a definit miracolul drept o încălcare a legii naturale. Una din problemele acestei definiții este că aproape niciunul dintre miracolele biblice pe care Hume le are în vedere, cel puțin parțial, nu a pretins vreodată că încalcă legea naturală. Nici măcar miracolul deosebit de dramatic al despărțirii mării de către Dumnezeu

nu a funcționat împotriva legii naturale: Biblia spune că Dumnezeu a folosit un vânt puternic dinspre est pentru a despărți marea (Ex. 14:21). Un vânt suficient de puternic poate mișca apa, ceea ce se și întâmplă uneori – un fenomen pe care meteorologii îl numesc „seișă”. Dar a mișca apa în așa fel încât să despartă marea, lăsându-i pe israeliți să treacă tocmai când viața lor depindea de aceasta, nu prea seamănă a accident. Șansele unei astfel de coincidențe sunt atât de mici încât, în mod normal, gândind practic, nici nu le-am lua în considerare. Chiar și în actele Sale dramatice din Biblie, Dumnezeu Se folosește de obicei de ceea ce a creat deja, în loc să o ia de la capăt, creând ceva nou.

Definiția dată de Hume miracolului ridică și alte probleme (nu în ultimul rând, modul în care acesta definește termenii *încălcare și lege naturală*), dar deocamdată este suficient să remarcăm că definiția sa nu este utilă pentru subiectul de față. În afară de creație, de nașterea din fecioară și de noua creație introdusă odată cu învierea în trup a lui Isus, nici măcar Biblia nu își arogă multe miracole în sensul de încălcări ale legii naturale. O carte care să propună exemple de astfel de miracole astăzi s-ar dovedi a fi destul de concisă.

Prin urmare, teologii contemporani reflectă abordarea istorică, tradițională a miracolelor, referindu-se la ele drept „o acțiune divină specială”.<sup>2</sup> De vreme ce creștinii afirmă că Dumnezeu este mereu la lucru în multe feluri în jurul nostru, această calificare are menirea de a diferenția miracolele de acțiunea divină generală. Dar care este granița de la care acțiunea divină „generală” devine o acțiune divină „specială”? Bunăoară, cum am cataloga o recuperare extraordinară de rapidă în urma unei intervenții chirurgicale?

Deși limitele sunt greu de distins, putem cel puțin oferi câteva exemple paradigmatică pentru fiecare dintre categorii. Prin analogie, chiar dacă granița dintre „părul lung” și „părul scurt” ar putea fi uneori neclară, cei mai mulți dintre noi ar admite că proverbialul păr al lui Samson era lung, pe când părul de pe un cap aproape chel (ca al meu, de exemplu) este scurt. În mod similar, aceia dintre noi care credem în Dumnezeu considerăm că viața este darul Său pentru fiecare ființă umană, însă, dacă cineva care a fost în moarte clinică timp de o oră revine la viață, fără a rămâne cu leziuni cerebrale, majoritatea dintre oameni ar privi acest fapt drept un miracol. Între exemplele care ar convinge pe aproape toată lumea și cele care nu ar convinge aproape pe nimeni există o largă paletă de mijloc, care probabil include unele cazuri neautentice și exclude altele autentice. Cu toate acestea, ar trebui să rămână suficiente exemple autentice și convingătoare pentru a susține acest punct. Miracolele nu se întâmplă întotdeauna – însă uneori, da.

## Sarcina dovezii

Multe pasaje scripturale vorbesc despre miracole ca „semne”, experiențe menite a atrage atenția oamenilor. Biblia vorbește, într-adevăr, și despre evenimente nu tocmai ieșite din comun, precum circumcizia sau curcubeul, ca fiind

semne cu un anumit înțeles sau care comunică ceva. Însă deseori aceasta ne pune înaintea semne cu totul extraordinare ca acte speciale ale lui Dumnezeu ce atrag atenția oamenilor și transmit ceva despre El. Printre acestea se regăsesc evenimente precum plăgile din Exod (de ex., Ex. 10:1–2; Ps. 78:43), vindecări înrădăcinate în Împărăția cerurilor (de ex., Fapte 2:22, 43; 4:16, 22, 30) și miracole în natură (de ex., Ioan 2:11; 6:14). Subliniez iarăși: nu toată lumea răspunde pozitiv la asemenea semne. Într-unul din orașele unde au predicat apostolul Pavel și tovarășul său, Barnaba, semnele au captat atenția mulțimii, însă nu numai în sens pozitiv. Unii, desigur, au reacționat la semne acceptând mesajul lor; alții, refuzându-le mesajul, au devenit și mai ostili (Fapte 14:3–4).

Fiecare dintre noi evaluează relațiile despre miracole prin filtrul propriilor noastre presupoziii. Dacă o persoană care nu a putut merge vreme de zece ani începe brusc să umble – deși cu un pic de susținere – ca urmare a rugăciunii, în mod normal eu aș privi întâmplarea respectivă drept o intervenție divină. În absența unui miracol suplimentar, cel în cauză are totuși nevoie de susținere din pricina atrofiei musculare, ce va mai persista încă o vreme; înfăptuirea într-o clipită a ceea ce necesită săptămâni sau luni de fizioterapie rămâne un act extraordinar. Unii resping asemenea vindecări, considerându-le incomplete și cerând ca intervenția divină să redea sănătatea perfectă fiecărui organ în parte. Totuși, deocamdată nu trăim într-o lume perfectă; deci, dacă nu cumva suntem Superman sau Hulk, chiar și ceea ce acceptăm ca funcționare normală are anumite limite. La fel, dacă în urma rugăciunii vederea cuiva se îmbunătățește de la stadiul de cecitate legală la cel de vedere funcțională, nu trebuie să se ajungă la acuitate 20/20 pentru a considera că a avut loc o intervenție divină. Dacă Dumnezeu v-a îmbunătățit vederea dincolo de mijloacele omenești, dar încă aveți nevoie de ochelari, nu vă plângeți! Suntem mulți alții care trebuie să purtăm ochelari. Dacă Isus readuce la viață o fetiță de doisprezece ani, El s-ar putea să le ceară părinților ei să o hrănească în loc să îi umple El în mod supranatural stomacul gol (Mc. 5:43). Subliniez încă o dată: unii indivizi lucrează cu diverse presupoziii despre modul în care trebuie să Se manifeste Dumnezeu; în consecință, ei resping acele dovezi care nu se potrivesc cu propriile lor ipoteze.

Cât de extraordinar trebuie să fie un eveniment pentru a capta atenția cuiva? Mai mult decât atât, de câte dovezi este nevoie pentru a convinge pe cineva? Depinde de cine este persoana respectivă și care sunt presupozitiile cu care ea a pornit la drum. Dacă eu cred cu toată convingerea că miracolele sunt imposibile, s-ar putea să resping de principiu toate dovezile, oricât de numeroase ar fi ele. Dacă, dimpotrivă, cred deja în Dumnezeu, Îi voi mulțumi Lui chiar și pentru cele mai mărunte detalii ale vieții mele.

Majoritatea oamenilor, chiar dacă nu se încred în Dumnezeu în privința detaliilor, sunt deschiși în fața dovezilor. Totuși, standardele pe care acestea trebuie să le îndeplinească diferă. S-ar putea să fie unii atât de naivi din fire

încât să vor lăsa convinși de simple trucuri magice. Sau, la polul opus, unii se poziționează atât de înverșunat împotriva miracolelor, încât ridică la nesfârșit ștacheta minunilor, pentru a le putea eluda. Aceștia spun: „Nu există documente medicale în sprijinul aceluia miracol.” Iar după ce le arăt documentația, continuă: „Doar pentru că evenimentul a fost neobișnuit, nu înseamnă că nu s-ar fi putut petrece de la sine. Arată-mi pe cineva care a fost înviat din morți.” Iar când le dau exemple de persoane înviate din morți, comentează: „Păi, nu l-am văzut *cu ochii mei*.”

În două rânduri le-am pus unor prieteni sceptici din mediul universitar întrebarea: „Dar dacă ai vedea tu însuși pe cineva înviat din morți, ai crede că este un miracol?” și mi-au răspuns: „Nu!” Cred că sensul replicii lor era: „Nu există miracole, așa că aș fi de părere doar că s-a întâmplat ceva inexplicabil.” Și totuși, dacă cineva se raliază acestei abordări, ce tip de dovezi *ar accepta*? Dacă răspunsul este „niciuna”, atunci este limpede că o astfel de persoană pune mai mare preț pe premisele sale inițiale decât pe dovezi, oricât de multe ar fi acestea; însă aceasta înseamnă că este necinstit din partea sa să ceară dovezi. Și ar face bine să nu îi acuze pe *creștini* că sunt înguști la minte!

Din fericire, majoritatea oamenilor nu sunt *chiar atât* de sceptici. Așadar, este de folos să le oferim dovezi solide ori de câte ori ne stă în putință. Iar, din fericire, există o sumedenie de dovezi la dispoziția celor dispuși să creadă.

Ar trebui să închei această secțiune cu un avertisment: miracolele nu Îl „dovedesc” pe Dumnezeu. Dacă v-ați pus în gând să găsiți o altă explicație, o veți găsi întotdeauna. Chiar dacă ați vedea marea despărțindu-se tocmai la momentul potrivit, puteți alege să ignorați cele întâmplate ca pe o coincidență de o șansă la un miliard. (În Biblie, faraon, cel puțin, nu a părut suficient de impresionat încât să se oprească din urmărirea poporului.) Dar dacă sunteți deschiși la realitatea lui Dumnezeu, miracolele pe care le recunoașteți vă vor atrage atenția și vă vor invita să credeți în El. Iar dacă deja credeți în Dumnezeu, ele vă vor oferi și motive suplimentare de recunoștință.

## **Binecuvântări „obișnuite”**

Există minuni mai mari decât cele abordate în această carte, dar de regulă oamenii le ignoră sau chiar le resping. Pentru că fac parte din cursul „normal” al naturii și sunt disponibile pentru toată lumea, majoritatea le consideră ca fiind de la sine înțeles. Ascunse chiar sub ochii noștri, ele nu sunt „extraordinare”, prin urmare nu se încadrează în ceea ce numim de obicei miracole.

Deși această carte se referă la acțiuni divine „speciale”, creștinii (și majoritatea teiștilor) cred că acțiunea divină generală se regăsește pretutindeni în jurul nostru. Psalmistul se minunează de slava lui Dumnezeu în natură (Ps. 19:1); filosofii stoici din Antichitate, care nu erau creștini, recunoșteau că există un plan divin în natură.<sup>3</sup> Apostolul Pavel spune că puterea lui Dumnezeu este

vizibilă în creația Sa și, în special, în noi înșine. El explică faptul că răspunsul cel mai potrivit din partea noastră ar trebui să fie recunoștința (Rom. 1:19–21).

Nu este nevoie să credem că Dumnezeu gestionează la nivel micro fiecare detaliu pentru a afirma că este ceva cu privire la universul nostru ce pare să treacă dincolo de jocul întâmplării. Atât Biblia (Gen. 1:24), cât și cunoștințele noastre despre cosmos sugerează că lui Dumnezeu Îi place să creeze lucruri care nu numai că există, dar se dezvoltă și se reproduc de la sine. Dar să fie existența lor un accident? Care sunt șansele ca un univers să apară accidental tocmai cu toate condițiile necesare și extraordinar de precise pentru a putea susține viața? Cifrele exacte variază, dar parametrii sunt atât de bine programați, încât generarea lor întâmplătoare pare complet neverosimilă – fiind adesea calculată ca sub una la un trilion de trilioane de trilioane de trilioane de trilioane.<sup>4</sup> În viața de zi cu zi, niciunul dintre noi nu și-ar pune viața în joc pariind pe șanse atât de minuscule. Din perspectivă creștină, faptul că unii gânditori se agață de o posibilitate atât de infimă este o certificare a credinței lor nestrămutate în alteva-decât-Dumnezeu. Se poate ca acesta să fie unul dintre motivele pentru care astăzi mult mai multe lucrări academice despre teism, din sfera filosofiei religiilor, mai degrabă apără existența lui Dumnezeu decât să o conteste.<sup>5</sup>

Unii răspund că pur și simplu avem fericirea să trăim în singurul univers care permite viața dintr-un număr aparent infinit de universuri (neatestate). Cu toate acestea, din punct de vedere al raporturilor logice, pare a fi mult mai simplu să presupunem existența unui singur proiectant care există dincolo de univers decât să presupunem că există trilioane de trilioane de universuri.<sup>6</sup> Și chiar dacă cineva optează pentru ipoteza multiversului (ideea mai multor universuri fără o legătură între ele), el nu face decât să împingă problema proiectului inteligent înapoi la punctul zero: deocamdată, toate modelele de generare a mai multor universuri necesită la nivel de setare o precizie extraordinară.<sup>7</sup>

În cadrul unui forum Harvard Veritas din 2012, care poate fi vizionat online, John Lennox, în prezent profesor emerit de matematică la Universitatea Oxford, a relatat o discuție pe care a avut-o odată la cină cu un coleg reducăționist.<sup>8</sup> Colegul insista că nu există nimic dincolo de fizică și chimie. Atunci Lennox a arătat cu degetul spre două cuvinte din meniul lor. „Explică-mi aceste semne referindu-te doar la hârtie și la cerneală”, i-a cerut el interlocutorului său. După un moment de tăcere, biochimistul de renume a recunoscut: „Nu poți explica sensul în afara inteligenței.” Semnele aleatorii comunică puține lucruri, dar semnele special aranjate pentru a reda un înțeles comunică informații.

Mai departe, Lennox aduce în discuție un limbaj mult mai complex, un limbaj pentru descrierea căruia trebuie să folosim tehnologia informatică. ADN-ul uman folosește un alfabet de patru litere, aranjate în perechi de baze într-o secvență de cele mai multe ori specifică pentru a compune un cuvânt de aproximativ trei miliarde de litere. Oare șansa și necesitatea au organizat de la

zero acest sistem? Designul său sugerează atât inteligență, cât și bunăvoință: Dumnezeu a plănuț și a dorit ca noi să existăm.<sup>9</sup>

Ce șanse sunt ca noi, oamenii, cea mai inteligentă ființă din univers pe care o cunoaștem, să deținem, prin voia întâmplării, capacitatea de raționament logic necesară pentru a putea deduce toate acestea? Între creștini există diferite concepții cu privire la modul în care am ajuns să luăm ființă. Unii spun că Dumnezeu ne-a creat în mod direct, în timp ce alții sunt de părere că Dumnezeu a folosit evoluția ca pe un proces cu rezultate predestinate. Oricum ar sta lucrurile, cert este că existența noastră nu are sens în absența unui proiectant suprem. De-a lungul istoriei, selecția naturală, de una singură, s-a dovedit deficitară în a produce o gândire matematică abstractă.

Unii oameni consideră un asemenea proiect extravagant și risipitor. De ce să creeze un Dumnezeu oarecare miliarde și trilioane de stele în univers, dacă viața pe planeta noastră este, chipurile, așa de specială? De ce ar îngădui El dezvoltarea materiei vreme de peste treisprezece miliarde de ani înainte de a întocmi omenirea? De ce ar îngădui suferința în lume înainte de a crea, într-o bună zi, o lume fără suferință? Însă noi putem defini „risipa” drept o problemă doar în contextul unor stocuri limitate.<sup>10</sup> În plus, unii cercetători sugerează că trebuia să existe suficientă materie în univers pentru ca acesta să se poată extinde în ritmul potrivit pentru formarea galaxiilor, a stelelor și, prin urmare, a planetelor.<sup>11</sup> Deși omenirea constituie foarte puțin din materia existentă în univers, în ceea ce privește conținutul informațional, suntem, din câte am putut afla prin metode empirice, cele mai complexe entități ale sale. Noi suntem cununa creației lui Dumnezeu, desfătarea Sa specială. Biblia sugerează că, într-o bună zi, vom putea privi înapoi în istorie și vom vedea cum Dumnezeu lucra la împlinirea scopurilor Sale pentru cei care voi fi ai Săi pentru totdeauna, în pofida a ceea ce acum pare o a fi risipă enormă, în timp ce lucrurile își urmează cursul lor.

Orice persoană pornește la drum cu anumite presupozii. Credința biblică ne oferă, metaforic vorbind, ochelarii cu care ochii noștri pot percepe lucrarea lui Dumnezeu pretutindeni în jur. Însă, când oamenii contemplă ceea ce îi înconjoară purtând ochelarii necredinței, ei nu recunosc lucrarea lui Dumnezeu. Prin urmare, ei cred că lumina soarelui, aerul pe care îl respiră și chiar viața însăși sunt bunuri de la sine înțelese.

Acțiunea divină *specială* captează atenția majorității indivizilor. Dacă nu ar fi specială – altfel spus, dacă miracolele s-ar petrece mereu, ori de câte ori ni le dorim – am putea ajunge să le considerăm ca pe ceva firesc, așa cum se întâmplă cu tiparele „normale” pe care Dumnezeu le-a pus în natură. De exemplu, Dumnezeu a plănuț ca trupurile noastre să fie în stare să se vindece singure de multe infecții. Dar dacă vindecarea s-ar petrece *întotdeauna*, purtătorii de ochelari spirituali ar putea ajunge să ignore acest dar, considerându-l ca parte tot din mersul obișnuit al naturii.<sup>12</sup>